

Dosar nr. 34444/3/2014
(965/2017)

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI -SECȚIA A III
A CIVILĂ ȘI PENTRU CAUZE CU MINORI ȘI DE
FAMILIE
Decizia civilă nr. 1638 A

Ședința publică din data de 06.12.2019

Curtea constituită din:

PREȘEDINTE - Doina Anghel

JUDECĂTOR - Mihai Bernea

JUDECĂTOR - Mariana Hortolomei

GREFIER - Lucreția Chiriceanu

Pe rol se află pronunțarea, *în complet de divergență*, a cererii de apel formulată de apelantul - reclamant TÖKÉS LÁSZLÓ, împotriva sentinței civile nr. 380 din 25.03.2016, pronunțată de Tribunalul București - Secția a V-a civilă, în dosarul nr. 1444/3/2014, în cotractoriu cu intimații - pârâți TEODORESCU FILIP, TALPEȘ IOAN, GÂDEA MIIAI și SC ATENA 3 SA.

Pricina are ca obiect acțiune în răspundere delictuală.

Dezbaterile pe apel au avut loc în ședința publică din 15.11.2019 și au fost consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, care face parte integrantă din prezenta decizie. Având nevoie de timp pentru a delibera, Curtea a amânat pronunțarea la data de 29.11.2019, și apoi la 06.12.2019 când a decis următoarele:

CURTEA

Asupra apelului civil de față, în majoritate, constată următoarele:

Prin cererea înregistrată la data de 09.10.2014, pe rolul Tribunalului București Secția a V-a Civilă, sub nr. 3444/3/2014, reclamantul *Tökés László* a chemat în judecată pe pârâți Teodorescu Filip, Talpeș Ioan, Gâdea Mihai și Antena 3, solicitând instanței să dispună următoarele:

- obligarea pârâtului Filip Teodorescu, la plata sumei de 30.000 Euro = 126.000 lei (1 Euro = 4,2 lei),
- obligarea pârâtului Ioan Talpeș, la plata sumei de 15.000 Euro = 63.000 lei,
- obligarea pârâtului Mihai Gâdea la plata sumei de 10.000 Euro = 42.000 lei, în solidar cu pârâtul comitent Antena 3, reprezentând prejudiciul moral cauzat prin declarațiile pârâților, apobativ redate și comentate de moderatorul postului de

televiziune, pârâtul Mihai Gâdea, în cadrul emisiunii ”Sinteza zilei” din data de 15 septembrie 2014 a trustului de televiziune ANTENA 3, pârâții afirmând mincinos că reclamantul este ”trădător de țară și spion al Ungariei, dovedit cu acte în regulă”, fiind plătit de securitatea ungară;

- obligarea pârâților la publicarea dezmințirii în cadrul emisiunii ”Sinteza zilei”.

Solicită obligarea pârâților la plata cheltuielilor de judecată.

În motivarea în fapt, s-a arătat că, în cele ce urmează se redau afirmațiile denigratoare debitate de pârâți, la adresa reclamantului *Tőkés László*, potrivit website-ului Antenei 3: ”*Tőkés László*, agent al serviciilor secrete maghiare, era un trădător de țară, nu un spion, și nu făcea muncă voluntară, fiind astfel plătit pentru ceea ce făcea”.

Dezvăluirile despre *Tőkés* au fost făcute de Filip Teodorescu, ofițer de contraspionaj, luni, la emisiunea Sinteza zilei, Antena 3: ”Nu făcea o muncă voluntară, era plătit. (...) Era în poziția de trădător de țară, nu spion (*László Tőkés* n.r.), pentru că spionii sunt străinii”, a explicat luni, la Antena 3, Filip Teodorescu, fost locțiitor al șefului Direcției Contraspionaj din Departamentul Securității Statului. Fostul ofițer de contraspionaj a mai spus și că *László Tőkés* era pastor, la fel ca și cei din familia lui, și acesta ar fi fost unul dintre criteriile pe baza cărora a fost ales ca agent al serviciilor secrete ungare. De asemenea, Filipescu (corect Teodorescu) a mai precizat și că ”Ceașescu a fost informat despre acest lucru. Printre alți trădători de țară, Filip Teodorescu l-a mai menționat și pe Mircea Răceanu».

Este revoltător și inadmisibil ca reclamantul să fie ponegrit în acest mod, să fie prezentat drept trădător de țară, în condițiile în care și-a riscat viața pentru ca țara sa natală, România, să scape de dictatura național - comunistă.

Declarațiile din emisiunea din litigiu reprezintă afirmarea unui fapt determinat și conțin elemente susceptibile să demonstreze că pârâții au acționat cu intenția de a aduce prejudicii de imagine reclamantului. Reaua credință a părților adverse, care și-au exprimat certitudinea că reclamantul este trădător de țară este mai presus de orice îndoială.

Prin sentința civilă nr. 380/2S.03.2016, Tribunalul București - Secția a V-a Civilă a respins ca neîntemeiată astfel cum a fost modificată, cerrea de chemare în judecată formulată de reclamantul *Tőkés László*, în contradictoriu cu pârâții Teodorescu Filip, Talpeș Ioan și Gâdea Mihai și S.C. Antena 3 SA și a obligat reclamantul la plata cheltuielilor de judecată în cuantum de 800 lei către pârâtul Teodorescu Filip, reprezentând onorariu avocat. Pentru a pronunța această sentință, tribunalul a reținut că reclamantul a apreciat că fapta ilicită a pârâților constă în afirmațiile făcute de către pârâtul Filip Teodorescu, ofițer de contraspionaj, reprezentând dezvăluiri despre reclamant, în calitate de invitat la emisiunea „Sinteza zilei» difuzată pe postul de televiziune Antena 3, în data de 15.09.2014: ”Nu făcea o muncă voluntară, era plătit. (...) Era în poziția de trădător de țară, nu spion (*László Tőkés* - n.r.), pentru că spionii sunt străinii», a explicat luni, la Antena 3, Filip Teodorescu, fost locțiitor al șefului Direcției Contraspionaj din Departamentul Securității Statului. Fostul ofițer de contraspionaj a mai spus și că *László Tőkés* era pastor, la fel ca și cei din familia lui, și acesta ar fi fost unul dintre criteriile pe baza cărora a fost ales ca agent al serviciilor secrete ungare. De asemenea, Filipescu (corect Teodorescu) a mai precizat și că Ceașescu a fost informat despre acest lucru. Printre alți trădători de țară,

Filip Teodorescu l-a mai menționat și pe Mircea Răceanu”.

Completând cererea introductivă, cu privire la pârâțul Ioan Talpeș, reclamantul a susținut ca în emisiune a fost prezentat un fragment dintr-un interviu cu conținut similar, luat de Ion Cristoiu fostului șef al SIE, pârâțul menționat, care prin fosta lui poziție a dat autoritate documentului securității folosit de pârâțul Filip Teodorescu, prin cererea modificatoare în prezenta cauză fiind solicitate despăgubiri de la acest pârâț pentru declarația dată jurnaliștilor Cristian Unteanu și Diana Rusu la 25 august 2013, potrivit căreia reclamantul *László Tőkés* a fost agent al Securității maghiare: ”Securitatea românească știa că el este agent al Securității maghiare. El era agent al Securității maghiare, se știa. Existau dosare” etc.

Reclamantul a luat la cunoștință de cele declarate de acest general din emisiunea „moderată” de pârâțul Mihai Gâdea, arătând că înțelege să se judece în contradictoriu cu acest pârâț nu pentru faptul că declarația lui a fost folosită în emisiunea lui Mihai Gâdea, ci pentru faptul că a fost făcută publică la 25 august 2013.

Consideră reclamantul că, afirmațiile făcute de către cei primii doi pârâți, respectiv aprobativ redată și comentate de către moderatorul emisiunii, Mihai Gâdea, sunt de natură a-i aduce acestuia prejudicii nepatrimoniale, decurgând din pretinsa atingere gravă adusă onoarei sale, prin încălcarea dreptului la viață privată, garantat de art. 8 al CEDO.

Tribunalul a reținut că în jurisprudența Curții se acordă presei un rol indispensabil de „câine de pază» într-o societate democratică, cu mențiunea că deși presa nu trebuie să depășească anumite limite, ținând în special de protecția reputației și a drepturilor celuilalt, totuși îi revine sarcina de a comunica, pentru îndeplinirea sarcinilor și responsabilităților sale, informații și idei asupra unor chestiuni politice, precum și asupra altor subiecte de interes general (a se vedea paragraful 93 din hotărârea Cumpănă și Mazăre citată anterior în care se face trimitere la hotărârile CEDO De Haes și Gijssels împotriva Belgiei din 24 februarie 1997, par. 37, Thoma împotriva Luxemburgului, cererea nr. 38.432/97, par. 45, și Colombani și alții împotriva Franței, cererea nr. 51.279/99, par. 55).

Totodată, din analiza jurisprudenței Curții, rezultă că atunci când ne aflăm în prezența afirmațiilor critice pe care presa le face cu privire la oamenii politici, fie că aceștia ocupă deja funcții publice sau nu, controlul european este total, iar protecția Convenției este maximă.

Atunci când persoana acuzată de săvârșirea unui delict de presă nu poate dovedi integral exactitatea afirmațiilor făcute, este necesară analiza atitudinii subiective a acesteia în raport atât cu adevărul afirmațiilor ale, cât și cu scopul demersului jurnalistic, verificându-se dacă s-a urmărit informarea opiniei publice asupra unor chestiuni de interes public, îndeplinindu-și astfel datoria de a răspândi informații și idei asupra unor subiecte de interes general, chiar dacă aceasta implică uneori în mod inerent afectarea reputației persoanei vizate, sau a avut numai intenția de a afecta în mod gratuit reputația acesteia.

Instanța a apreciat că în cauza de față problema dedusă spre soluționare este aceea de a lămuri dacă prin afirmațiile făcute în cadrul unei emisiuni televizate, respectiv al unui interviu acordat unor jurnaliști, au fost respectate limitele libertății de exprimare, astfel cum își găsește aceasta consacrate în art. 30 din Constituția României și art. 10 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau

dacă, cu încălcarea acestora și cu rea credință, s-a produs afectarea reputației reclamantului *László Tőkés*, de natură a atrage în sarcina pârâților obligația de reparare a prejudiciului cauzat acestuia.

Raportat la conținutul subiectelor abordate, menționate anterior, instanța a apreciat că pârâții au adus la cunoștința opiniei publice, prin intermediul afirmațiilor făcute, informații ce se încadrează în noțiunea de ”judecăți de valoare”, potrivit dihotomiei rezultate din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

Astfel, în ceea ce privește afirmațiile făcute de către pârâțul Filip Teodorescu, s-a constatat că reprezintă lămuriri cu privire la poziția reclamantului, respectiv o clarificare a noțiunii de spion. Instanța a considerat că textul, astfel cum este reprodus mai sus în conținutul hotărârii judecătorești de față, furnizează cititorului informații referitoare la persoana reclamantului constând în judecăți de valoare.

În ce privește afirmațiile făcute de către pârâțul Ioan Talpeș, respectiv „Securitatea românească știa că el este agent al Securității maghiare. El era agent al Securității maghiare, se știa. Existau dosare.” instanța le apreciază ca având valoarea juridică a unor ”judecăți de valoare” ale titularului libertății de exprimare, potrivit dihotomiei operate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, reprezentând puncte de vedere ale autorului afirmațiilor în discuție, rezultat al analizei informației obținute prin filtrul propriei experiențe profesionale, de viață și a capacității intelectuale. Cu toate acestea, se remarcă faptul că pârâțul Talpeș Ioan nu face afirmații proprii, nu atribuie anumite fapte reclamantului, ci susține că anumite aspecte privind-l pe reclamant erau de notorietate pentru securitatea românească.

În consecință, afirmațiile în discuție au natura juridică a unei judecăți de valoare, reprezentând concluzia pârâților, preluate de moderator, pornind de la acestea și trecându-le prin filtrul propriei experiențe profesionale, de viață, respectiv al capacității intelectuale.

Din punctul de vedere al instanței, articolele menționate tratau un subiect de interes public, însă informațiile aduse la cunoștința opiniei publice de către pârâți nu privesc aspecte din viața privată a reclamantului *László Tőkés*, ci se raportează la dimensiunea socială a activității acestuia ca politician, subliniindu-se, în acord cu jurisprudența CEDO, că limitele de exprimare a presei se raportează întotdeauna la calitatea persoanei care face obiectul articolului, dezbaterilor, în cauză reclamantul, în calitate de om politic, ce face parte din categoria persoanelor publice a căror activitate politică prezintă interes legitim pentru societate, făcând ca interesul presei să fie unul justificat.

În această ordine de idei, s-a mai reținut și împrejurarea că afirmațiile în discuție nu tratează activitatea prezentă a reclamantului, ci sunt susțineri ce vizează aspecte expuse și anterior în articole de presă sau emisiuni televizate, potrivit înscrisurilor atașate la dosar. În acest sens, instanța mai constată și că punctul de vedere al acestora nu reprezintă altceva decât reluarea unor aspecte declarate la un moment dat prin intermediul acestor mijloace.

Raportat la informațiile aduse la cunoștința publicului, instanța a apreciat că pârâții s-au întemeiat în redarea afirmațiilor pe o bază factuală de natură a conferi verosimilitate informațiilor de care dispuneau, fără însă ca prin această concluzie instanța să afirme prin hotărârea de față valoarea de adevăr judiciar a informațiilor furnizate de pârâți.

Cât privește buna credință a afirmațiilor făcute de către primii doi pârâți, moderate de

către cel de-al treilea pârât, instanța a apreciat că reclamantul nu a probat faptul că pârâții ar fi urmărit ca scop, cunoscând absența unei minime baze factuale și fără consultarea reclamantului, discreditarea sa, respectiv afectarea reputației acestuia. Totodată, instanța a reținut că nu s-a probat că reclamantul a solicitat drept la replică.

În acest sens, instanța a considerat că acestea se includ în marja de exagerare și provocare admisibilă în cazul discursului jurnalistic potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului. Astfel, din lectura integrală a afirmațiilor în discuție, instanța apreciază că cititorul/ telespectatorul s-ar fi edificat asupra activităților imputate reclamantului și a informațiilor pe care își întemeiază pârâții afirmațiile, putând realiza distincția între informațiile provenind de la autorități și cele care constituiau concluzii personale ale autorilor acestor afirmații.

În plus, prin probele administrate în cauză, reclamantul nu a dovedit faptul că terți cititori ai afirmațiilor incriminate supuse controlului instanței ar fi fost influențați, cât privește reputația sa, de judecățile de valoare ale pârâților caracterizate printr-o anumită doză de exagerare și provocare acceptată în cazul demersului jurnalistic de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, iar nu de informațiile ce se încadrează în noțiunea de fapte provenind de la surse judiciare.

Astfel, în cauza de față, tribunalul a apreciat că balanța trebuie înclinată în favoarea libertății de exprimare, limitele criticii admisibile fiind mai largi în privința unui politician, persoană publică, vizat în această calitate, decât a unui individ obișnuit.

În mod evident și reclamantul la rândul-i beneficiază de dreptul la protejarea reputației și a demnității sale, însă imperativele acestei protecții trebuie puse în balanță cu interesele unei discuții libere a problemelor de interes general, astfel că excepțiile de la libertatea de exprimare trebuie interpretate restrictiv.

Ca premisă a analizei sale, instanța a constatat că tema abordată de emisiunea/ interviul în discuție reprezentau un subiect de interes general de natură a atrage intervenția oamenilor de presă în calitate de "câine de pază" într-o societate democratică.

Împotriva sentinței primei instanțe a formulat apel reclamantul *László Tőkés*, prin care a solicitat admiterea apelului, schimbarea hotărârii în sensul admiterii acțiunii precizate, dispunând:

- obligarea pârâtului-intimat Filip Teodorescu, la plata sumei de 30.000 Euro=13S.000 lei (1 Euro=4,S lei), obligarea pârâtului-intimat Ioan Talpeș, la plata sumei de 15.000 Euro=67.500 lei, obligarea pârâtului-intimat Mihai Gâdea la plata sumei de 30.000 Euro=135.000 lei, în solidar cu pârâtul-intimat comitent Antena 3, reprezentând prejudiciul moral cauzat prin declarațiile intimaților de Filip Teodorescu și Ioan Talpeș, fortificate prin manipulările orchestrate de moderatorul postului de televiziune, intimatul Mihai Gâdea, în cadrul emisiunii „Sinteza zilei” din data de 15 septembrie 2014 de la trustul de televiziune ANTE A 3, emisiune în cadrul căreia a fost prezentată și declarația dată de intimatul Ioan Talpeș jurnaliștilor Cristian Unteanu și Diana Rusu la 25 august 2013.
- obligarea pârâților-intimați la publicarea dezmințirii în emisiunea „Sinteza zilei” de la Antena 3.

Solicită obligarea solidară a intimaților la plata cheltuielilor de judecată care s-au

cifrat la suma de 4.193 lei în prima fază procesuală. Cheltuielile de judecată avute în apel vor fi precizate ulterior.

Apelantul - reclamant solicită instanței să rețină că sunt îndeplinite condițiile răspunderii civile delictuale prevăzute în art. 1357 combinat cu art. 1373 din Noul Cod civil, cu atât mai mult cu cât potrivit prevederilor art. 1357 alin.2 NCC, ”autorul prejudiciului răspunde pentru cea mai ușoară culpă”. Apelantul a demonstrat pe deplin faptul că pârâții - intimaiți au acționat cu intenție directă de denigrare, de calomniere.

Intimatul - pârât Talpeș Ioan a formulat întâmpinare, solicitând punctual și motivat, în esență, respingerea apelului reclamantului, ca nefondat, și menținerea sentinței apelate ca fiind legală și temeinică, deoarece afirmațiile sale sunt judecâți de valoare.

Intimații - pârâți SC Antena 3 SA și Mihai Gâdea au formulat întâmpinare, prin care au solicitat respingerea apelului ca nefondat, deoarece toate aspectele discutate în emisiune aveau suport în baza factuală - fila 29 din dosarul de apel.

Intimatul - pârât Teodorescu Filip a formulat întâmpinare, arătând că apelul este nefondat iar sentința apelată este temeinică și legală, informațiile aduse la cunoștința publicului de el și intimatul Ioan Talpeș nu priveau viața privată a apelantului, ci dimensiunea sa socială, respectiv activitatea politică.

Analizand apelul În raport de actele și lucrările dosarului, de criticile formulate și de prevederile a . 279 alin. 1 din C.pr.civ., Curtea reține următoarele:

Conform art. 477 alin. 1 C.pr.civ., „Instanța de apel va proceda la rejudecarea fondului în limitele stabilite, expres sau implicit, de către apelant, precum și cu privire la soluțiile care sunt dependente de partea din hotărâre care a fost atacată”.

Având în vedere criticile concret formulate de apelant, și limitele devoluțiunii astfel cum reiese din norma juridică enunțată, Curtea urmează a analiza aceste critici corespunzător situației de fapt reținute prin sentința apelată relativ la conținutul emisiunii „Sinteza zilei” din data de 15 septembrie 2014 a trustului de televiziune ANTENA 3 și afirmațiile intimaților Ioan Talpeș și Filip Teodorescu, verificând în acest context consecințele faptelor respective față de reclamantul - apelant.

La fila 98 din dosarul de apel au fost depuse înregistrările emisiunii „Sinteza zilei” din data de 15 septembrie 2014 a trustului de televiziune NTENA 3.

La 15.09.2014 intimatul Filip Teodorescu a afirmat că „Nu făcea o muncă voluntară, era plătit. (...) Era în poziția de trădător de țară, nu spion (László Tóké - n.r.), pentru că spionii sunt străini”. La 25.08.2013 pârâtul Ioan Talpeș a afirmat că „Securitatea românească știa că el este agent al Securității maghiare. El (Tóké László) era agent al Securității maghiare, se știa. Existau dosare.”.

Atât apelantul, cât și pârâții au invocat principiul libertății de exprimare corelat cu dreptul la apărarea reputației - element al vieții private, așa cum este protejată de art.8 din onvenție.

Analiza Curții legată de aceste principii a pornit de la premisa că la momentul 15.09.2014 apelantul era politician.

Reglementarea libertății de exprimare și a condițiilor de exercitare a acesteia este cuprinsă atât în norme interne, cât și în norme internaționale, ratificate sau adoptate de statul român.

Astfel, potrivit prevederilor art. 31 alin. (4) din Constituția României, ”mijloacele de informare în masă, publice și private sunt obligate să asigure informarea corectă a opiniei publice”, iar în onformitate cu dispozițiile art. 30 alin. (6) din aceeași Constituție, ”libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine”.

Art. 10 par. 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului prevede, în esență, că orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare, drept care cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere.

Paragraful 2 al normei convenționale stipulează că exercitarea acestor libertăți, ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru (...) protecția reputației sau a drepturilor altora.

Aplicarea art. 10 al Convenției Europene poate fi evaluată în relație cu alte instrumente internaționale relevante privind protecția libertății de exprimare, în special art. 19 al Pactului ONU.

În cadrul Națiunii lor Unite, Pactul Internațional privind Drepturi Civile și Politice (19 decembrie 1966) este un instrument legal limitativ privind protecția drepturilor omului. Art. 19 al Pactului stipulează că fiecare are dreptul de a avea opinii fără nicio intervenție și că fiecare are dreptul la libertatea de exprimare; acest drept include libertatea de a căuta, primi sau distribui informații și idei de orice fel, indiferent de frontiere, atât oral, cât și în scris sau la tipar, în formă de artă, sau prin alt mijloc la alegerea sa.

În paralel cu art. 10 al Convenției Europene, libertatea garantată de art. 19 al Pactului ONU nu este absolută. Articolul 19 par. 3 lit. a) prevede că: exercitarea drepturilor prevăzute în par. 2 al prezentului articol comportă anumite datorii și responsabilități. Din acest motiv poate fi supusă anumitor restricții care să fie în conformitate cu legea și cu necesitățile, pentru respectarea drepturilor și a reputației altor persoane.

Rezoluția nr. 1003/1993 privind etica ziaristică a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei, adoptată de România prin Hotărârea de Guvern nr. 25/1994, dezvoltă principiile care trebuie să gverneze modul de funcționare a ziaristicii, al cărui rol în societate este legat, în special, de imperativul absolut al corectitudinii, În cazul știrilor, și al onestității, în cazul opiniilor, potrivit art. 13 al Rezoluției.

Art. 3 al Rezoluției definește știrile ca ”informații, adică fapte și date”, iar opiniile ca ”exprimări ale gândurilor, ideilor, convingerilor sau judecăți de valoare ale mijloacelor de informare în masă, editorilor sau ziariștilor”.

În art. 4 și 5 se prevede că știrile trebuie difuzate cu respectarea adevărului, după ce au fost efectuate verificările de rigoare, prezentarea, descrierea sau narațiunea fiind făcute într-un mod imparțial.

Din ansamblul reglementărilor privind dreptul la liberă exprimare, rezultă că acesta nu este unul absolut, ci poate fi supus limitărilor, restrângerilor, în ipoteza în care folosirea libertății de exprimare este îndreptată împotriva anumitor valori pe care statul le poate apăra în mod legitim sau chiar împotriva democrației însă însăși.

Astfel, libertatea de exprimare, ca drept esențial într-o societate democratică. nu poate

fi exercitată dincolo de orice limite. Ca orice altă libertate socială, ea presupune luarea în considerare a unor interese de ordin general, cum sunt siguranța națională, integritatea teritorială a statelor contractante, siguranța publică, apărarea acesteia și prevenirea săvârșirii unor infracțiuni, protecția sănătății și a moralei publice, garantarea autorității și imparțialității puterii judiciare. precum și a unor interese de ordin personal, anume reputația și drepturile ce aparțin altor persoane, împiedicarea divulgării informațiilor confidentiale.

Aceste limitări se concretizează în posibilitatea existenței unor ingerințe ale autorităților statale în exercițiul dreptului la libertatea de exprimare, spre a se realiza scopurile enunțate de art. 10 paragraful 2 din Convenție. Instanța europeană a subliniat în repetate rânduri că restricțiile la libertatea de exprimare, oricare ar fi contextul în discuție, nu sunt compatibile cu dispozițiile art. 10 paragraful 2 decât dacă îndeplinesc condițiile pe care textul le impune în privința lor.

Din interpretarea dispozițiilor normei convenționale evocate, rezultă că exercițiul libertății de exprimare presupune ”îndatoriri și responsabilități” și el poate fi supus unor ”formalități, condiții, restricții sau sancțiuni”, ceea ce semnifică recunoașterea posibilității pentru stat de a exercita anumite ingerințe în exercițiul acestei libertăți fundamentale.

Cu toate acestea, restricțiile statale trebuie să îndeplinească anumite condiții, respectiv să fie prevăzute de lege, lege care trebuie să întrunească cerințele previzibilității și accesibilității, să urmărească un scop legitim și să fie necesare într-o societate democratică. Nu în ultimul rând, pentru a exista un echilibru între scopul vizat și mijloacele folosite, între interesul general și protejarea dreptului individual, acestor condiții li s-a adăugat și cerința proporționalității.

În jurisprudența sa, Curtea Europeană a statuat, cu valoare de principiu, că orice persoană fizică, inclusiv un ziarist, care exercită libertatea sa de expresie, își asumă ”îndatoriri și responsabilități”, a căror întindere depinde de situația concretă, particulară în discuție și de procedul tehnic utilizat.

Recunoscând fără nicio rezervă rolul esențial ce revine presei într-o societate democratică, jurisdicția europeană a reamintit că paragraful 2 al art. 10 din Convenție prevede limitele exercițiului libertății de exprimare, urmând a se determina dacă, în circumstanțele particulare ale cauzei, interesul informării publicului poate prima ”responsabilităților” de care sunt ținută ziariștii, în exercitarea activității lor.

În ceea ce privește dreptul la viața privată, Curtea Europeană a decis, în jurisprudența sa constantă, că noțiunea de viață privată cuprinde elemente care se raportează la identitatea unei persoane. cum ar fi numele său, personalitatea, integritatea sa fizică și morală, garanția oferită de art. 8 din Convenție fiind destinată, în principal, să asigure dezvoltarea, fără ingerințe exterioare, a personalității fiecărui individ în relațiile cu semenii. Așadar, există o zonă de interacțiune între individ și terți care, chiar și într-un context public, aparține ”vieții private” (a se vedea Von Hannover împotriva Germaniei, paragraful 50).

De asemenea, s-a statuat că ”dreptul la apărarea reputației este un drept care, în calitate de element al vieții private, este legat de art. 8 din Convenție” (a se vedea Chauvy și alții împotriva Franței/20 15, par. 70).

În cauza Petrina împotriva României, s-a arătat că trebuie găsit un echilibru între

libertatea de exprimare și dreptul la viața privată, care cade sub incidența art. 8, echilibru care impune tragerea la răspundere a persoanelor vinovate de comiterea afirmațiilor denigratoare, dacă afirmațiile reprezintă situații factuale, lipsite de suport probatoriu, efectuate în cadrul unei adevărate campanii de denigrare și reiterate în public, prin mijloace de comunicare prin presă și mass-media cu rea-credință.

De asemenea, instanța europeană a reiterat principiile stabilite în jurisprudența sa privitoare la libertatea de exprimare garantată de art. 10 din Convenție (cauza Cumpăna și Mazăre împotriva României, paragrafele 88-93), reamintind că presa joacă rolul indispensabil de "câine de pază" ("public watchdog") într-o societate democratică, precum și faptul că presa, deși nu trebuie să depășească anumite limite, ținând în special de protecția reputației și drepturilor celorlalți, totuși are sarcina de a comunica informații și idei asupra unor chestiuni politice, precum și asupra altor subiecte de interes general.

Curtea a făcut din nou referiri la cauzele din jurisprudența sa privitoare la protecția oferită jurnaliștilor care dezbat probleme de interes public, precum și la limitele criticii acceptabile, limite care sunt mai largi în privința funcționarilor publici ori politicienilor decât în privința persoanelor private (cauza Ieremiov c. României, hotărârea din 24 noiembrie 2009, paragraful 38). Totodată, libertatea de exprimare este aplicabilă și informațiilor ori ideilor care ofensează, șochează sau deranjează, iar pentru a constitui o încălcare a art. 8 din Convenție, care protejează dreptul la reputație, un atac împotriva reputației unei persoane trebuie să atingă un anumit nivel de gravitate și să cauzeze un prejudiciu victimei, prin atingerile aduse dreptului acesteia la respectul vieții private (cauza A. c. Norvegiei, hotărârea din 9 aprilie 2009, paragraful 64).

În acest sens, Curtea Europeană a subliniat că, dacă în virtutea rolului său, presa are datoria de a alerta publicul atunci când are informații de interes public, faptul de a pune în cauză, în mod direct, persoane determinate, indicând numele și funcția acestora, implică, pentru autor, obligația de a furniza o bază factuală suficientă.

Legat de acest aspect, instanța europeană a reținut în repetate rânduri că afirmații referitoare la fapte determinate, care sunt susceptibile de a fi probate, făcute în absența oricăror dovezi care să le susțină, nu se bucură de protecția art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Pe de altă parte, Curtea a subliniat că, datorită îndatoririlor și responsabilităților ce le incumbă, protecția oferită de art. 10 ziariștilor, în momentul în care comunică informații ce privesc chestiuni de interes public, este subordonată condiției ca aceștia să acționeze cu bună-credință, pe baza unor fapte exacte și să furnizeze informații fiabile și precise, demne de a fi considerate credibile. cu respectarea deontologiei profesionale.

În consecință, elementele esențiale care trebuie luate în considerare în aprecierea respectării limitelor libertății de exprimare, din perspectiva jurisprudenței instanței de contencios european, sunt: calitatea și funcția persoanei criticate, forma/stilul și contextul mesajului critic, contextul în care este redactat articolul, interesul public pentru tema dezbătută (cauza Bugan contra României), buna-credință a jurnalistului (cauza Ileana Constantinescu contra României), concepțiile de judecată de valoare și situațiile factice și raportul dintre ele, doza de exagerare a limbajului folosit, natura și severitatea sancțiunii aplicate (Cumpăna și Mazăre contra României), precum și motivarea hotărârii (cauzele

Bugan contra României, Dumitru contra României).

Analizând materialul probator, instanța de apel a reținut că emisiunea „Sinteza zilei” din data de 15 septembrie 2014 a trustului de televiziune ANTENA 3 a prezentat cu titlul „exclusiv” informații din care rezultă fără echivoc că reclamantul a fost spion al serviciilor secrete maghiare.

Instanța de apel a reținut că mesajul afișat pe ecranul emisiunii „Sinteza zilei» „Tokes agent al serviciilor secrete maghiare” nu poate fi disociat de conținutul discuțiilor moderate de intimatul Mihai Gâdea, reprezentând prin natura lui un element rezumativ, sugestiv pentru cuprinsul dezbaterii.

În fața instanței de apel a fost solicitată și încuviințată proba cu declarațiile martorilor asupra situației de fapt, la fila 222 - vol. I fiind depusă declarația martorului Radu Tinu și la filele 88 - 92, din vol.II, declarațiile martorilor Megyessy Istvan și Szabo Lukacs Imre.

Dacă jurnalistul Mihai Gâdea respecta regulile deontologice stabilite prin Codul deontologic din anul 2009, prin art. 2, 6, 7 și 8 și dacă societatea pârâtă Antena 3 respecta dispozițiile din Decizia CNA m.220/2011 privind Codul de reglementare a conținutului audiovizual era obligatoriu - în acord cu jurisprudența CEDO - subsumat titlului afișat pe ecran să se folosească surse credibile. Or, emisiunea a fost bazată exclusiv pe declarațiile fostului loctiitor al șefului Direcției Contraspionaj din Departamentul Securității Statului și ale fostului șef al SIE.

Totodată, conform regulilor deontologice și a celor stabilite prin decizia nr. 220/2011, jurnalistul era obligat anterior emisiunii să-l contacteze pe apelant și să-i solicite un punct de vedere.

Declarațiile martorilor audiați în apel au dovedit afirmațiile apelantului că acea chitanță care a fost afișată pe ecranul emisiunii ca dovadă a plății colaborării apelantului, de fapt, făcea dovada ajutorului primit de pastorul Tokes din partea comunității creștinilor reformali din Debrețin, în contextul evacuării sale din casa parohială și a lipsirii familiei sale de mijloace de subzistență.

Afirmațiile pârâților Filip Teodorescu și Ioan Talpeș nu au fost susținute nici de declarația martorului propus de aceste părți care a arătat că „apelantul era suspect de legături cu serviciile secrete maghiare. Niciodată nu l-am anchetat și nu am discutat cu apelantul”.

Jurnalistul are obligația să efectueze verificări de rigoare, respectând adevărul în difuzarea știrilor. Activitatea sa este subordonată condiției să acționeze cu bună-credință, pe baza unor fapte exacte și să furnizeze informații fiabile și presei, demne de a fi considerate credibile, cu respectarea deontologiei profesionale.

În fața primei instanțe a fost depusă decizia civilă nr.97/2012 pronunțată de Tribunalul Bihor, în care jurnalistul de la SC Alpa Newmedia SRL a fost obligat la plata de daune morale către apelant, reținându-se că faptele prezentate, aflate în legătură cu activitatea de paroh a lui *Tókécs László* și cu împrejurările în care, în perioada anterioară declanșării Revoluției din 1989 acesta a fost mutat la Timișoara au reflectat în articolul publicat evenimente și judecăți de valoare, așa cum au fost acestea receptate de un fost colonel de securitate, în prezent în rezervă.

În considerentele deciziei menționate este menționat că „până la urmă articolul redă

fidel experiențele și percepțiile unui fost colonel în securitate, îndurerat de căderea unui regim și nașterea altuia, în care rolul său este mult schimbat, decât cel din trecut și oarecum deranjat și de faptul că această schimbare a început parțial și datorită intervenției sale, și a dorinței de a rezolva situația lui *Tőkés*, care începuse să devină prea răsunătoare în afara țării și impunea o soluție rapidă”.

Jurnalistul avea obligația să folosească surse credibile, să-i dea posibilitate apelantului să se pronunțe cu privire la chitanța folosită și apreciată de intimați ca bază factuală pentru emisiunea difuzată, să respecte regulile unei dezbateri jurnalistice corecte, verificând baza factuală, relatând fidel și fără a exagera conținutul înscrisului prezentat de invitatul în emisiune, intimatul Filip Teodorescu, și lăsând deschisă publicului privitor calea de a-și forma propria opinie. fără ca prin titlul afișat pe ecran să contureze un real verdict de vinovăție a reclamantului.

Este adevărat că activitatea politicianilor constituie un subiect de ordin general, care interesează întreaga societate, însă abordarea acesteia în presă trebuie făcută cu respectarea strictă a condițiilor de exercitare a dreptului la libertatea de exprimare, prevăzute de paragraful 2 al art. 10 din Convenție, ceea ce presupune ca informațiile prezentate să aibă o bază solidă de informare, din surse credibile și care pot fi verificate ulterior.

După cum s-a arătat deja, Curtea Europeană a subliniat că, dacă în virtutea rolului său, presa are datoria de a alerta publicul atunci când are informații de interes public, faptul de a pune în cauză în mod direct persoane determinate, indicând numele acestora, implică, pentru autor, obligația de a furniza o bază factuală suficientă.

Baza factuală nu trebuie să aibă aceeași forță probantă ca cea care ar putea fi dedusă în fața unei instanțe de judecată (dublă simultan de mijloacele de probă aflate la dispoziția acesteia în sancționarea unei infracțiuni) și nici să se fundamenteze pe o hotărâre penală de condamnare, ci trebuie să fie rezonabilă și să fie în măsură să susțină concluzia cu care s-a finalizat emisiunea.

Pe de altă parte, Curtea Europeană a subliniat că, datorită îndatoririlor și responsabilităților ce le incumbă potrivit paragrafului 2 al art. 10, protecția oferită de art. 10 ziariștilor în momentul în care comunică informații ce privesc chestiuni de interes public este subordonată condiției ca aceștia să acționeze cu bună-credință, pe baza unor fapte exacte și să furnizeze informații fiabile și precise, demne de a fi considerate credibile, cu respectarea deontologiei profesionale.

În cauza dedusă judecății, instanța de apel va constata că aceste elemente esențiale, care trebuie luate în considerare în aprecierea respectării limitelor libertății de exprimare de către pârâți, din perspectiva jurisprudenței convenționale, nu au fost analizate în concret de către instanța de fond, care s-a limitat la o aplicare pur formală a principiilor ce guvernează libertatea de exprimare.

Instanța de apel urmează a analiza conduita tuturor pârâților. În acest context, Curtea reține că pârâțul jurnalist nu a acționat cu bună-credință în moderarea emisiunii, spre a fi reținută incidența prevederilor art. 75 alin. (2) din C.civ. și art. 10 par. 2 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, cât timp acesta a expus fapte concrete care sunt de natură a atrage sancțiuni penale, fără a prezenta un minim probatoriu.

Deși emisiunea din 15.09.2014 a fost pregătită din timp, având o introducere cu declarațiile pârâtului Ioan Talpeș din 25.08.2013 și declarațiile anterioare ale pârâtului Filip Teodorescu, jurnalistul nu a dat posibilitate reclamantului să-și prezinte punctul de vedere privitor la discuții și inscrișul afișat pe ecran. Pârâtul Filip Teodorescu a prezentat faptele reclamantului ca fiind veritabile infracțiuni de gravitate sporită - a indicat textul din Codul penal care sancționează trădarea, jurnalistul depășind limitele unei exagerări rezonabile ce ar putea fi circumscrise libertății de exprimare ce este recunoscută presei.

Cu privire la intimata Antena 3 prezenta instanță derulând analiza în raport de principiile menționate În jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, va reține că această parte nu s-a limitat la furnizarea seacă a informației, ci prin titlul afișat pe ecran, care conține o puternică sugestie, în sensul că reclamantul a săvârșit fapta penală de trădare, nu poate fi primită apărarea acestei părți în sensul că informațiile prezentate au avut o bază factuală.

Instanța de apel a reținut că exercitarea dreptului la liberă exprimare comportă îndatoriri și responsabilități și din prisma obligațiilor legale ce revin societăților pârâte în baza Legii audiovizualului nr. 504/2002, iar societatea de televiziune pârâtă nu a respectat aceste rigori imperative ale deontologiei profesionale, difuzând o emisiune în cadrul căreia s-au prezentat și s-au comentat fapte atribuite reclamantului fără a-i solicita acestuia punctul de vedere și fără a fi informat publicul relativ la dovezile care ar face credibile aceste informații.

Curtea reține că, deși distincția între judecăți de valoare și afirmarea unor fapte este importantă, trebuie avut în vedere și faptul că în cazul judecăților de valoare trebuie să existe un temei real și suficient pentru a le justifica, în caz contrar acestea fiind considerate excesive.

Afirmațiile făcute în emisiune nu pot fi considerate pure judecăți de valoare, întrucât conțineau acuzații cu privire la o conduită nelegală și improprie a reclamantului, iar acuzațiile aduse cu privire la o pretinsă faptă penală - trădarea erau de natură a-i prejudicia reputația și de a-l afecta pe reclamant.

Prin urmare, observând că elementele esențiale care trebuie avute în vedere în aprecierea respectării limitelor libertății de exprimare nu au fost corect evaluate de către instanța de fond, care a apreciat că pârâții s-au plasat în limitele prevăzute de art. 10 paragraf 2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, prezenta instanță va admite apelul, va schimba în tot entința apelată, reținând că faptele pârâților au caracter ilicit.

Apelantul - reclamant a criticat și faptul că instanța de fond a constatat greșit că, în speță, nu sunt îndeplinite cerințele legale pentru angajarea răspunderii civile delictuale. reglementate de art. 1349, 1357-1359 C.civ.

Critica este fondată.

Instanța de apel a verificat dovada îndeplinirii în speță a condițiilor necesare atragerii răspunderii civile delictuale, și anume fapta ilicită, prejudiciul suferit, raportul de cauzalitate și culpa.

Apelantul a susținut că afirmațiile pârâților au avut ca scop denigrarea sa.

În raport de materialul probator administrat în cauză, prezenta instanță a sancționat modul de prezentare al informației și nu libertatea de exprimare prevăzută de art. 10

din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și art. 30 din Constituție. Pentru buna funcționare a statului de drept este necesar să fie aduse la cunoștința publicului orice suspiciuni legate de activitatea politicianilor. În aceeași măsură, însă, prezentarea unor acuzații prezentate de o manieră care să le confere aparența autenticității, aduce atingere imaginii publice și demnității persoanei, depășirea limitelor unei exagerări rezonabile necircumscriindu-se libertății de exprimare ce este recunoscută presei.

Raportat la situația de fapt reținută de prezenta instanță urmează să se constate că afirmațiile făcute la adresa reclamantului nu reprezintă judecăți de valoare de natură a se circumscrie libertății de exprimare, ci fapte concrete de natură a afecta viața privată a reclamantului, respectiv dreptul la reputație și la demnitate și, prin urmare, ar fi trebuit fundamentate pe o bază factuală precisă, fiabilă, solidă, care însă nu a fost dovedită în cauză.

Afirmațiile extrem de grave la adresa reclamantului ar fi impus dihențe speciale din partea pâraților Mihai Gâdea și Antena 3 în a verifica realitatea faptelor relatate.

Analiza Curții pe acest aspect a avut în vedere întrunirea elementelor răspunderii civile delictuale și a avut în vedere întregul material probator administrat în cauză.

În contextul arătat, fapta pârâtului jurnalist Mihai Gâdea de a modera emisiunea „Sinteza zilei” din data de 15 septembrie 2014 a trustului de televiziune ANTE A 3 constituie o faptă ilicită, săvârșită în condiții care nu exclud culpa autorilor Ioan Talpeș și Filip Teodorescu, iar această faptă a cauzat reclamantului un evident prejudiciu moral, prin atingerea adusă imaginii și reputației acest[uia], rezultând astfel și legătura de cauzalitate dintre fapta ilicită și prejudiciu.

În aceste condiții, raportat la starea de fapt reținută în apel, Curtea a apreciat în mod corect că există o faptă ilicită, ce se impută intimatului - pârât, de o gravitate sporită prin furnizarea către public a unor informații nereale despre reclamant.

Pe cale de consecință, constatând existența faptei ilicite (afirmații defăimătoare la adresa reclamantului prin emisiunea „Sinteza zilei”), a prejudiciului (afectarea onoarei și a demnității reclamantului prin producerea cel puțin a unor suferințe psihice pe care orice persoană le-ar încerca în situația la care a fost expus), stabilind legătura de cauzalitate dintre faptă și prejudiciu și culpa ziaristului, Curtea constată că sunt îndeplinite condițiile pentru angajarea răspunderii civile delictuale.

Curtea nu a reținut apărarea pârâților privitoare la existența unei baze factuale, deoarece chitanța prezentată ca suport al afirmațiilor pârâților nu a fost verificată de jurnalist care are obligația deontologică de a face demersuri rezonabile pentru a verifica informațiile înainte de a le aduce la cunoștința publicului.

Chiar dacă natura subiectului dezbătut în cadrul emisiunii a fost de interes public - activitatea unui politician, nu a fost prezentat un minim de probatoriu care să configureze existența unei baze factuale, așa cum s-a menționat în analiza motivului de apel privind încălcarea art. 10 alin (2) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Analizând această apărare a pârâților în apel, Curtea a apreciat că au fost depășite limitele unei exagerări rezonabile, ingerință care nu a fost justificată și care atrage responsabilitatea societății de televiziune pentru conținutul emisiunii prezentate.

Din perspectiva verificării existenței unei fapte ilicite sunt relevante prevederile Legii nr.504/2002 a audiovizualului.

Decizia nr. 220/2011 privind Codul de reglementare a conținutului audiovizual reprezintă reglementarea normativă ce a fost adoptată de autoritatea publică autonomă care - potrivit art. 10 alin. (1) din Legea 504/2002 - are funcția de garant al interesului public în domeniul comunicării audiovizuale, și anume de Consiliul Național al Audiovizualului.

Acest organism are, potrivit art. 17 lit. d) din Legea nr. 504/2002, atribuția de a emite, în aplicarea dispozițiilor legi speciale, decizii cu caracter de norme de reglementare în vederea realizării atribuțiilor sale legale și cu privire la asigurarea informării corecte a opiniei publice. Totodată, menționata decizie a Consiliului Național al Audiovizualului are, pentru furnizorii de servicii din audiovizual, forța obligatorie specifică unei reglementări legale, impunându-se ca activitatea lor să adopte o conduită conformă cu cerințele care se regăsesc în aceasta.

Furnizorii de servicii audiovizuale sunt ținuti, în coordonatele deontologiei profesionale, să respecte drepturile la propria imagine, la demnitate și reputație ale terților, precum și să prezinte informații referitoare la fapte pentru care dețin dovezi, sau pentru care li se prezintă dovezi, fiind, totodată, ținuti să solicite punctul de vedere al persoanelor la adresa cărora formulează acuzații de săvârșire a unor fapte contrare legii sau moralei și să informeze publicul în cazul în care aceste persoane au refuzat să exprime un astfel de punct de vedere.

Se constată că în art. 30 al acestei Decizii se prevede că „Furnizorii de servicii media audiovizuale au obligația să respecte drepturile și libertățile fundamentale ale omului, viața privată, onoarea și reputația, precum și dreptul la propria imagine”, iar art. 32 alin. 2 prevede că „(2) Nu orice interes al publicului trebuie satisfăcut, iar simpla invocare a dreptului la informare nu poate justifica încălcarea dreptului la viață privată”.

Pe de altă parte, conform art. 40 alin. 1 și 2 „(1) În virtutea dreptului la propria imagine, în cazul în care în programele audiovizuale se aduc acuzații unei persoane privind fapte sau comportamente ilegale ori imorale, acestea trebuie susținute cu dovezi, iar persoanele acuzate au dreptul să intervină pentru a-și exprima punctul de vedere; dacă acuzațiile sunt aduse de furnizorul de servicii media audiovizuale, acesta trebuie să respecte principiul *audiatur et altera pars*; în situația în care persoana vizată refuză să prezinte un punct de vedere, trebuie să se precizeze acest fapt.

(2) Moderatorii programelor au obligația să solicite ferm interlocutorilor să probeze afirmațiile acuzatoare sau să indice, cel puțin, probele care le susțin, pentru a permite publicului să evalueze cât de justificate sunt acuzațiile”.

Curtea reține ca relevante și dispozițiile înscrise în art. 65 lit. a și c din aceeași Decizie, care sunt în sensul că „În emisiunile de știri și dezbateri, radiodifuzorii trebuie să respecte următoarele reguli: a) rigoare și acuratețe în redactarea și prezentarea știrilor; (...) c) titlurile și textele afișate pe ecran să reflecte cât mai fidel esența faptelor și datelor prezentate”.

Din coroborarea normelor juridice enunțate, se reține că furnizorii de servicii audiovizuale sunt ținuti, în coordonatele deontologiei profesionale, să respecte drepturile la propria imagine, la demnitate și reputație ale terților, precum și să prezinte informații

referitoare la fapte pentru care dețin dovezi, sau pentru care li se prezintă dovezi. De asemenea, sunt ținuti să solicite punctul de vedere al persoanelor la adresa cărora formulează acuzații de săvârșire a unor fapte contrare legii sau moralei, și să informeze publicul în cazul în care aceste persoane au refuzat să exprime un astfel.

Raportând aceste exigențe la situația de fapt reținută în precedent, Curtea constată că societatea de televiziune pârâtă nu a respectat aceste rigori imperative ale deontologiei profesionale.

Din această perspectivă, raportând aceste reglementări legale la situația de fapt reținută, Curtea a constatat că societatea de televiziune pârâtă nu a respectat rigorile impuse de norme, difuzând o emisiune de dezbateri în cadrul căreia s-au prezentat și comentat fapte atribuite reclamantului, care au avut o conotație infrațională – conform susținerilor pârâtului Filip Teodorescu, argumentat cu textul din Codul penal în vigoare în anul 1989, fără a i se solicita și punctul său de vedere și fără a fi informat publicul relativ la dovezile care ar face credibile aceste informații.

Din perspectiva obligațiilor legale ce revin societăților pârâte, în baza Legii audiovizualului (nr. 504/2001), Curtea reține ca relevante în cauză prevederile art. 7 alin. 4 din acest act normativ, conform cărora „Confidențialitatea surselor de informare obligă, în schimb, la asumarea răspunderii pentru corectitudinea informațiilor furnizate”.

Prin prisma acestei norme, se constată că exercitarea dreptului la libera exprimare comportă îndatoriri și responsabilități, respectiv că libertatea de exprimare nu poate prejudicia alte valori - cum sunt demnitatea, onoarea, dreptul la propria imagine, care sunt drepturi ale personalității umane, apărute prin dispozițiile cu caracter de principiu care se regăsesc în art. 58 coroborat cu art. 72-73 din C.civ., și respectiv art. 30 din Constituție.

Astfel, se constată că fapta societății pârâte de a difuza emisiunea „Sinteza Zilei” în cadrul căreia a atribuit reclamantului fapta de trădare atât prin mesajul explicit reieșit din comentariile făcute în cadrul emisiunii, cât și prin conținutul titlului afișat pe durata difuzării acestei emisiuni - au caracter ilicit, ea fiind de natură a conduce la antrenarea răspunderii civile delictuale în condițiile art. 1357 din C.civ .

În ce privește vinovăția pârâților din proces, Curtea apreciază că aceasta este dovedită, în condițiile în care ei au acționat cu ignorarea obligațiilor (ce rezidă din reglementările expuse) care sunt specifice exercitării activității urnalistice.

Cât privește prejudiciul cauzat reclamantului, Curtea apreciază că existența acestuia nu poate fi pusă sub semnul îndoielii în condițiile în care faptele pârâților au adus atingere unor drepturi fundamentale, care țin de existența umană, de prețuirea pe care fiecare om și-o acordă sieși, și de respectul pe care este îndreptățit să îl primească de la ceilalți oameni atâta vreme cât persoana duce o viață care respectă valorile (legale, morale) agreeate în societate.

Legătura de cauzalitate dintre faptele ilicite și prejudiciile încercate de reclamant rezultă din însăși săvârșirea celor dintâi. Cât privește cuantificarea prejudiciului, dat fiind caracterul nepatrimonial al drepturilor lezate, Curtea apreciază că sumele considerabile pe care reclamantul le-a pretins cu titlu de despăgubire nu pot fi privite ca apte a-și găsi un corespondent în realitate.

În doctrină și jurisprudență s-a reținut constant că, dată fiind natura nepatrimonială a

prejudiciului moral, și faptul că nu se poate recurge la mijloace de probă materiale pentru determinarea întinderii despăgubirilor acordate cu acest titlu, evaluarea daunelor include în mod inerent o doză de aproximare. Daunele morale sunt concepute drept despăgubiri bănești cu un pronunțat caracter reparatoriu, cu condiția de a nu reprezenta totuși o modalitate injustă de îmbogățire.

În stabilirea cuantumului despăgubirilor bănești, Curtea a avut în vedere că activitatea apelantului - reclamant, ca politician, este supusă unei critici acceptabile, limitele acestei critici fiind mai largi decât în privința persoanelor private.

În ce privește vinovăția pârâților și rejudiciul creat reclamantului, Curtea a apreciat că acestea sunt dovedite, în condițiile în care intimații - pârâți au acționat cu ignorarea obligațiilor (ce rezidă din reglementările expuse) care sunt specifice exercitării activității jurnalistice, iar legătura de cauzalitate dintre faptele ilicite și prejudiciile încercate de reclamant rezultă din însăși săvârșirea celor dintâi.

Astfel, în urma acestei analize, instanța de apel a constatat că faptele pârâților și ale societății pârâte de a difuza emisiunea în cadrul căroră a atribuit reclamantului fapte de trădare au caracter ilicit și atrag răspunderea civilă delictuală în condițiile art. 1357 C.civ., respectiv obligarea pârâților, în solidar, la plata către reclamant a daunelor morale de 1 leu.

Cererea introductivă de instanță, așa cum a fost formulată de reclamant, are un capăt de cerere prin care apelantul solicită ca pârâții să dezmință susținerile făcute în cadrul emisiunii obiect al prezentei cereri. Dar. art. 253 Cod civil, reglementând mijloacele de apărare pe care persoana fizică le are la dispoziție pentru protejarea drepturilor nepatrimoniale încălcate, nu prevede această modalitate de restabilire a dreptului atins, motiv pentru care Curtea a respins capătul de cerere accesoriu.

Față de aceste considerente de fapt și de drept, în condițiile art.480 alin.1 Cod de procedură civilă, Curtea va admite apelul formulat de apelantul - reclamant *Tőkés László*, împotriva sentinței civile nr. 380 din 25.03.2016, pronunțată de Tribunalul București - Secția a V-a Civilă, va schimba în tot sentința apelată, va admite acțiunea în parte, va obliga pârâții, în solidar, la plata către reclamant a daunelor morale de 1 leu. Va respinge capătul accesoriu ca neîntemeiat. Va obliga pârâții la plata cheltuielilor de judecată în solidar : la fond, la 300 lei; în apel: 3.000 lei, în condițiile art. 453 alin.2 Cod de procedură civilă, față de culpa procesuală a pârâților.

PENTRU ACESTE MOTIVE ÎN UMELE LEGII DECIDE:

În majoritate,

Admite apelul formulat de apelantul - reclamant *TÖKÉS LÁSZLÓ*, cu domiciliul ales la Cabinet avocat Kineses Előd, cu sediul [...] împotriva sentinței civile nr. 380 din 25.03.2016, pronunțată de Tribunalul București - Secția a V-a Civilă, în dosarul nr.34444/3/2014, în contradictoriu cu intimații - pârâți *TEODORESCU FILIP*, [...], cu domiciliul [...], *TALPEȘ IOAN*, cu domiciliul [...] *GÂDEA MIHAI*, cu domiciliul [...] și *SC ANTENA 3 SA*, cu sediul [...].

Schimbă în tot sentința apelată.

Admite acțiunea în parte.

Obligă pârâții în solidar la plata către reclamant a daunelor morale de 1 leu. Respinge capătul accesoriu ca neîntemeiat.

Obligă pârâții la plata cheltuielilor de judecată în solidar: la fond, la 300 lei;

- în apel: 3.000 lei, în condițiile art. 453 alin.2 Cod de procedură civilă.

Cu recurs în 30 zile de la comunicare.

Soluția va fi pusă la dispoziția părților de grefa instanței, azi 06.12.2019.

PREȘEDINTE
DOINA ANGHEL

JUDECĂTOR
MIHAI BERNEA

GREFIER
LUCREȚIA CHIRICEANU